

Houtbouw

in België 2015-2016

© Hout Info Bois

vervolg op de enquêtes 2011-2012 en 2013-2014
uitgevoerd door Hout Info Bois

Sinds 2013 werkt Hout Info Bois samen met het Office Économique Wallon du Bois om de trends en evoluties van de houtbouwsector in België in kaart te brengen. De enquête wordt tweejaarlijks uitgevoerd. De cijfers van de Belgische houtbouw sinds 2011 zijn beschikbaar op de websites www.houtinfobois.be en www.oewb.be.

De resultaten van de enquête zijn niet verkregen op basis van een steekproef. Het was de bedoeling om een exhaustief onderzoek te voeren. Daarom werden alle constructeurs van houtbouwwoningen per telefoon of mail gecontacteerd.

Om de resultaten optimaal te kunnen vergelijken, werd exact dezelfde vragenlijst gebruikt als voor de vorige enquêtes. De lijst werd echter aangevuld met bijkomende vragen om onze analyse van de sector uit te breiden. Het antwoordpercentage bedraagt 64%.

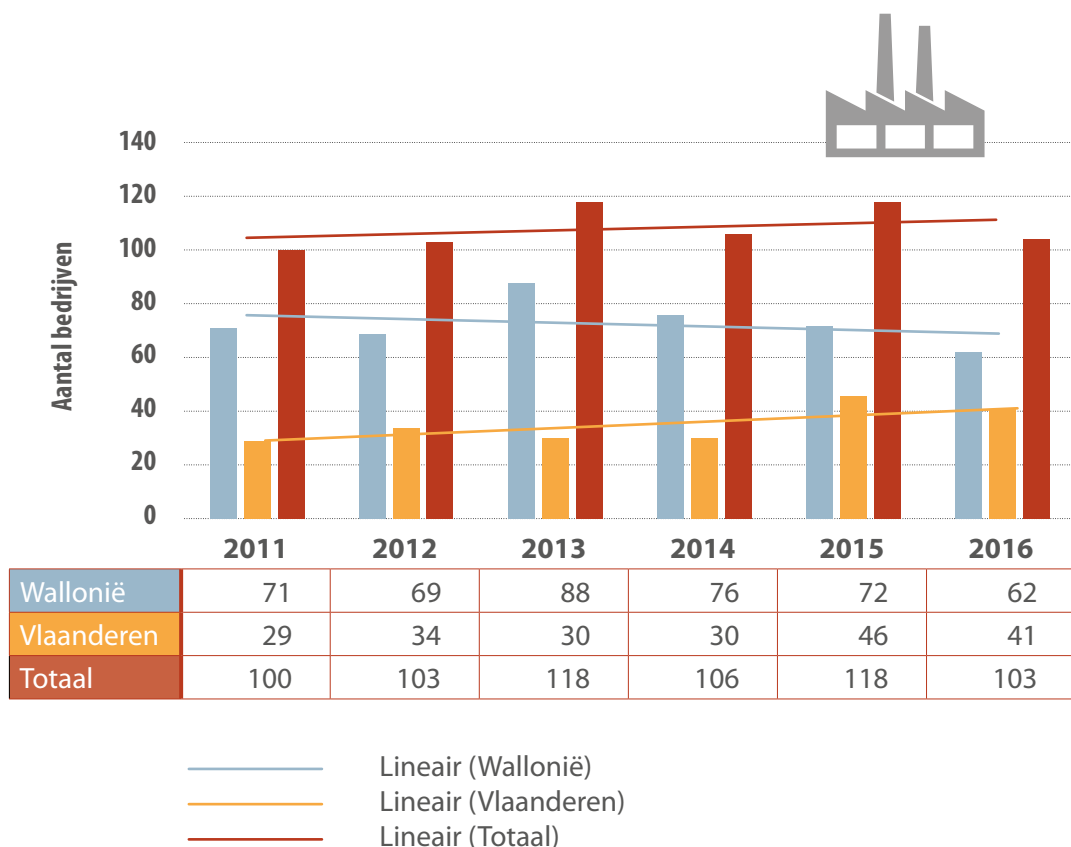
1 | De houtbouwbedrijven

Het aantal bedrijven dat verklaart in 2015 en/of 2016 in hout te willen bouwen bedraagt 223, wat in vergelijking met de periode 2013-2014 een aanzienlijke stijging betekent (+54%) en in vergelijking met 2011-2012 een stijging van +218% vertegenwoordigt.

Het jaarlijks totaal aantal bedrijven dat daadwerkelijk aan houtbouw gedaan heeft in België is echter vrij constant en steeg zelfs heel lichtjes zoals weergegeven in figuur 1.

De Waalse bedrijven Vertegenwoordigden tot in 2014 meer dan 70% van het totaal aantal bedrijven. Sinds 2015 is deze verhouding gedaald tot 60%. Onder alle bedrijven die in 2015 en 2016 de vragenlijst hebben beantwoord, komt geen enkel Brussels bedrijf voor dat in deze periode van twee jaar in hout heeft gebouwd.

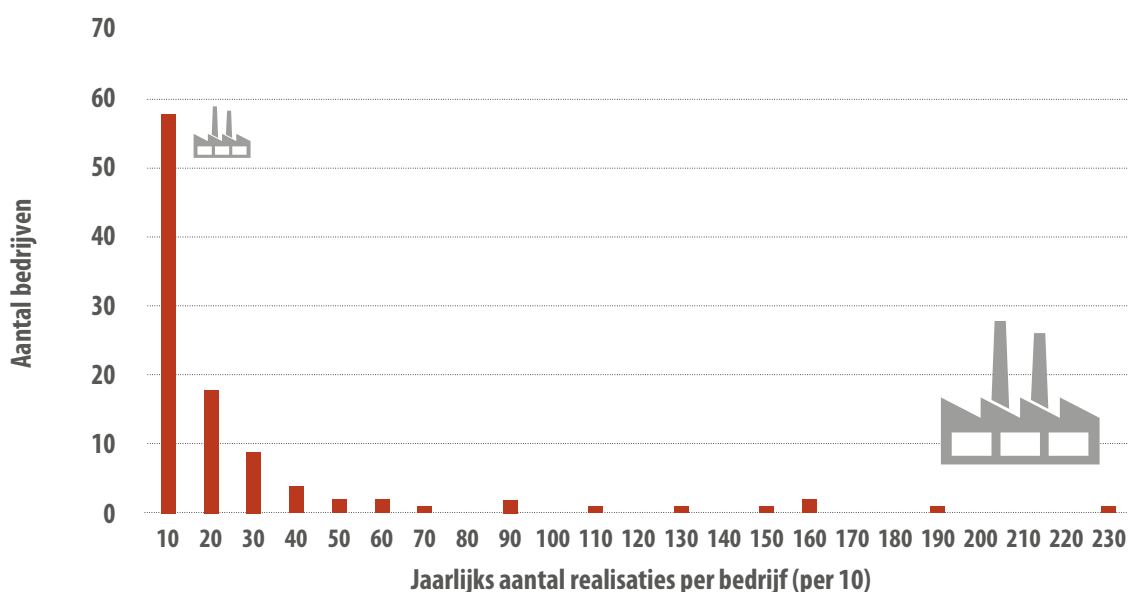
De lineaire trends in figuur 1 geven duidelijk deze veranderingen weer.

Figuur 1. Aantal houtbouwbedrijven per gewest en trends

Grootte van de bedrijven

Afgezien van de regionale verschillen, die in het volgend hoofdstuk aan bod komen, stellen we vast dat op nationaal niveau het gemiddelde aantal houtbouwwoningen per bedrijf en per jaar zeer laag ligt. Maar de verschillen tussen de bedrijven zijn zeer groot: een groot aantal houtbouwbedrijven plaatst een (zeer) beperkt aantal houtbouwwoningen per jaar en een klein aantal houtbouwbedrijven realiseert daarentegen een grote hoeveelheid houtbouwwoningen.

Figuur 2. Aantal houtbouwbedrijven ten opzichte van het jaarlijks aantal realisaties

Figuur 2 illustreert duidelijk deze vaststelling. Uit onze analyses blijkt dat 55 % van de houtbouwbedrijven minder dan 10 woningen per jaar realiseert en slechts 10 % van de bedrijven er meer dan 50 per jaar plaatst.

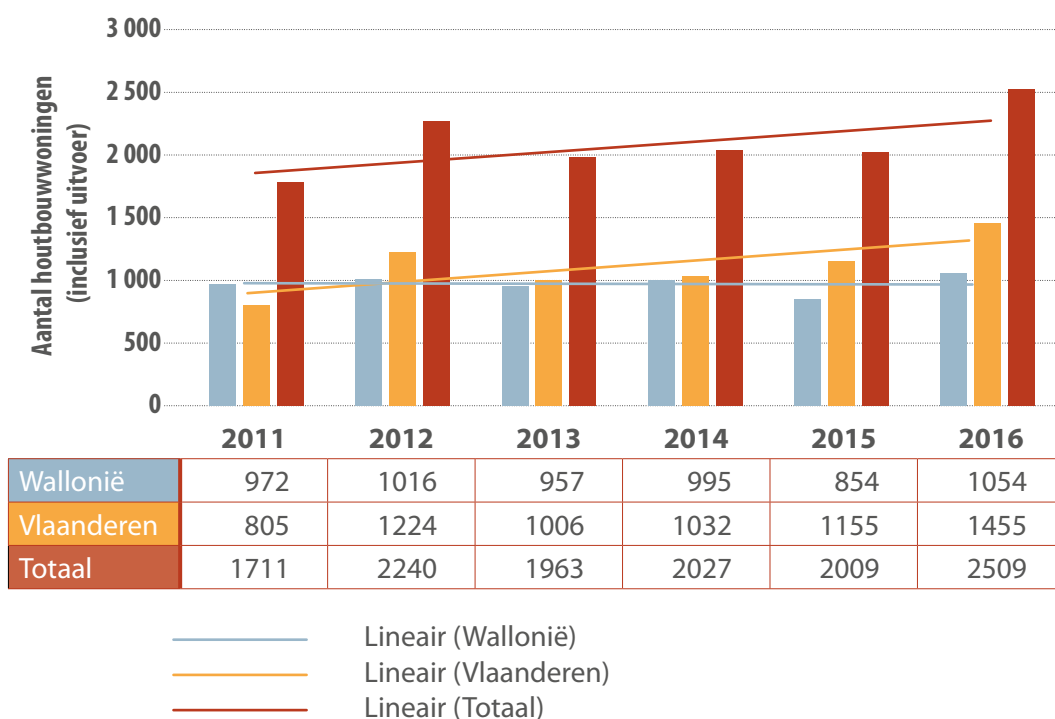
Voor 60 % van de bedrijven die aan de enquête hebben deelgenomen, kunnen we ervan uitgaan dat houtbouw niet hun enige activiteit is aangezien dit niet rendabel zou zijn.

Aantal houtbouwwoningen

Figuur 3 toont aan dat het totaal aantal houtbouwwoningen gerealiseerd door de Belgische bedrijven sinds 2011 in stijgende lijn gaat. In 2016 werd een totaal aantal van meer dan 2500 woningen gebouwd!

Bedrijven uit Vlaanderen bouwen meer dan de Waalse bedrijven. Dit wil niet zeggen dat er een groter aantal houtbouwwoningen in Vlaanderen worden gerealiseerd vermits een Vlaams bedrijf evengoed in Wallonië kan bouwen. Hetzelfde geldt voor een Waals bedrijf dat in Vlaanderen kan bouwen.

De trends tonen aan dat de Waalse bedrijven jaar na jaar blijf geven van een vrij constante productie. Er is echter een piek in 2016. Globaal gezien ligt het aantal woningen gerealiseerd door de Vlaamse bedrijven echter duidelijk in stijgende lijn maar die tendens wordt wellicht bepaald door de piek van 2016.

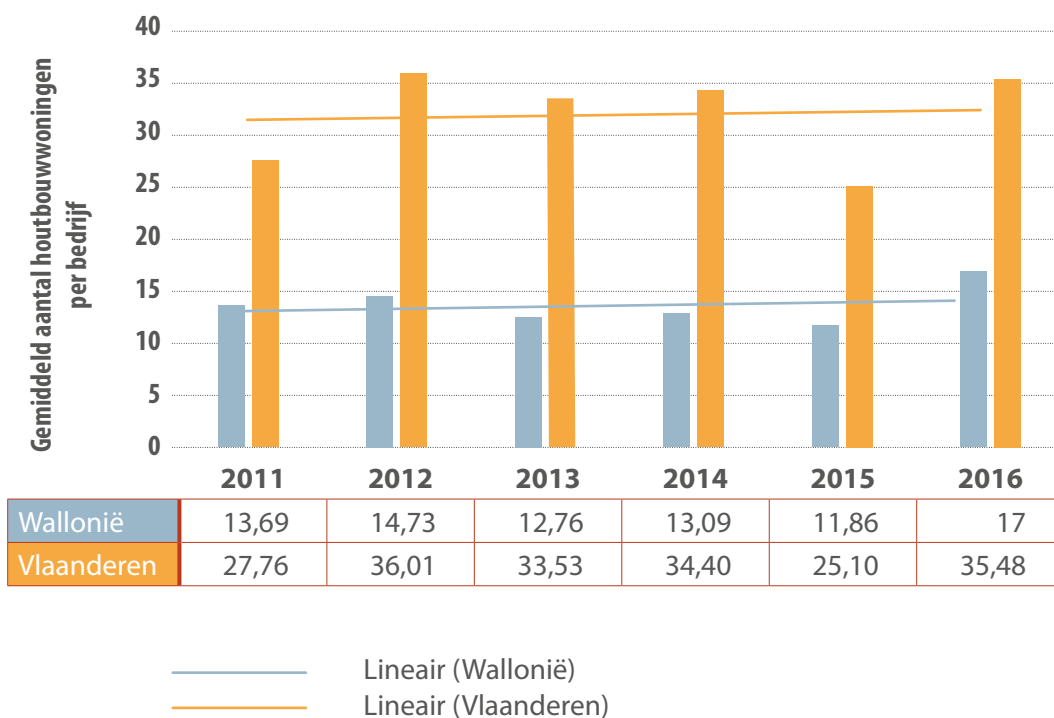

Figuur 3. Aantal houtbouwwoningen (inclusief uitvoer) per jaar en per gewest

In 2016 werd een totaal aantal van meer dan 2500 woningen gebouwd!

Figuur 4 weerspiegelt duidelijk de regionale verschillen wat het gemiddeld aantal houtbouwwoningen per bedrijf betreft. Het gemiddeld aantal houtbouwwoningen per bedrijf in Vlaanderen bedraagt bijna het dubbele van het gemiddelde bij de Waalse bedrijven.

De trend vertoont in de twee gewesten een licht stijgende lijn. Dit wijst erop dat de houtbouwbedrijven zich steeds meer in houtbouw gaan specialiseren. In Wallonië lijkt houtbouw samen te gaan met andere activiteiten (schrijnwerk in de meeste gevallen), wat verklaart waarom het gemiddeld aantal houtbouwwoningen de helft bedraagt van het gemiddelde bij de Vlaamse bedrijven. Het gediversifieerde karakter van de Waalse bedrijven lijkt echter langzaam weg te ebbem.

Figuur 4. Gemiddeld aantal houtbouwwoningen per bedrijf in functie van het gewest

2 | Het aandeel van houtbouw in België

Nieuwbouw

Er bestaat in België geen inventaris van de gebouwen op basis van het gebruikte structuurmateriaal. Voor wat onze enquête betreft, zijn de belangrijkste officiële cijfers de statistieken over de stedenbouwkundige vergunningen van de **Algemene Directie Statistiek (Statistics Belgium)**. Deze statistieken zijn terug te vinden op http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/bouw_industrie/bouwvergunning/

We hebben de cijfers voor houtbouw van een bepaald jaar vergeleken met de afgeleverde stedenbouwkundige vergunningen van het jaar voordien, ervan uitgaand dat er een periode van een jaar nodig is tussen de uitreiking van de vergunning en de afwerking van het gebouw.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
woongebouwen – nieuwbouw	27 094 ¹	23 519 ¹	24 767 ²	23 822 ²	25 553 ³	21 928 ³
Aantal houtbouwwoningen (totaal aantal geproduceerde woningen)	1 777	2 241	1 963	2 027	1 788	2 248
Uitvoer	175	342	180	135	101	213
Percentage houtbouw in België ((totaal – uitvoer)/nieuwbouw)	5,91 %	8,08 %	7,20 %	7,94 %	6,60 %	9,28 %

Tabel 1. Aantal stedenbouwkundige vergunningen voor nieuwe woongebouwen en percentage nieuwbouw in houtbouw van het totaal aantal uitgereikte stedenbouwkundige vergunningen.

2016 is een recordjaar wat het marktaandeel van houtbouw in het totaal aantal nieuwbouwwoningen in België betreft. Het aandeel van houtbouw overschrijdt de drempel van 9 %.

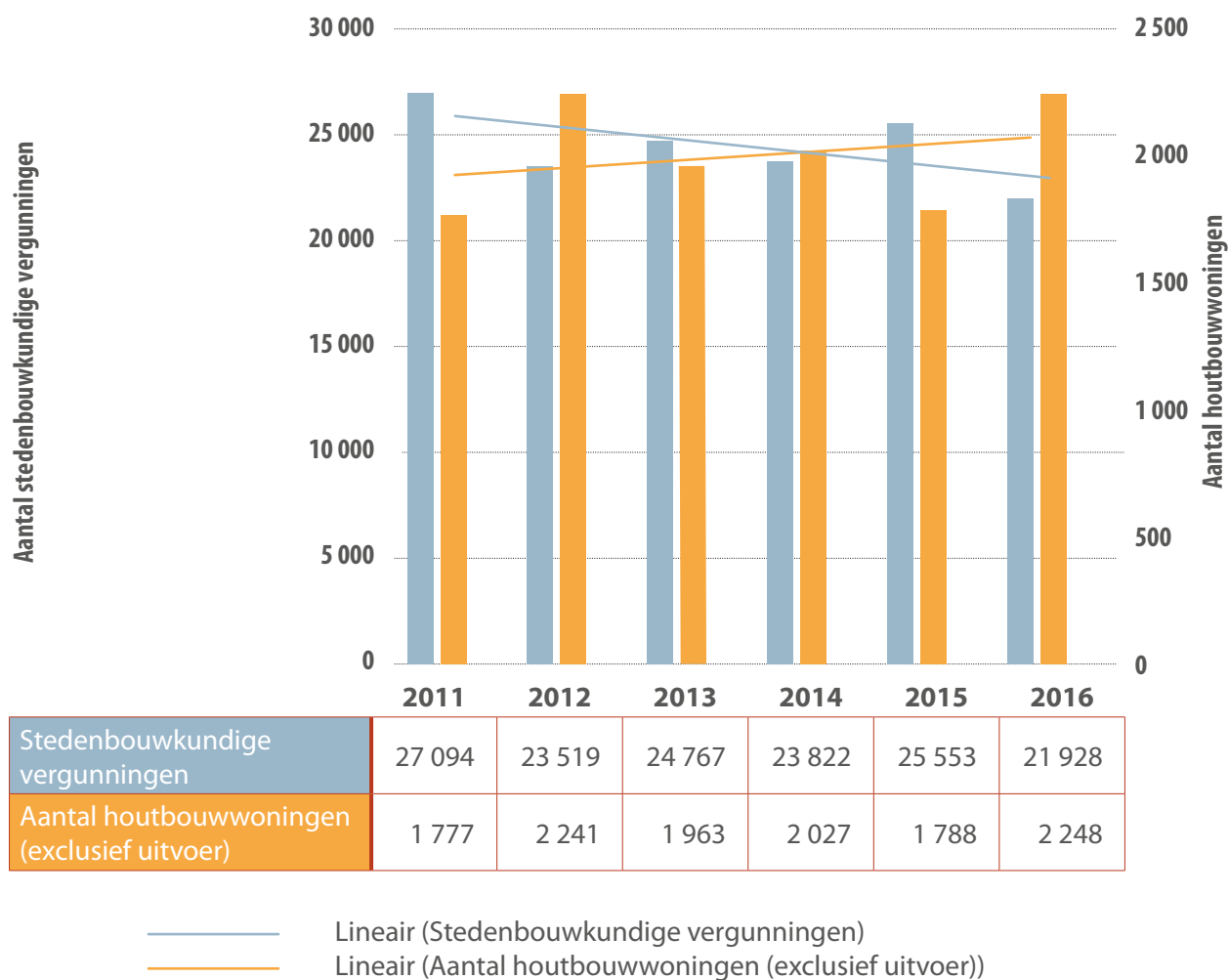
9,28 %

¹ Cijfers van het jaar voorafgaand aan het jaar dat bovenaan in de kolom vermeld staat, hetzij 2010 en 2011 op 28/12/2012.

² Cijfers van het jaar voorafgaand aan het jaar dat bovenaan in de kolom vermeld staat, hetzij 2012 en 2013 op 28/01/2015.

³ Cijfers van het jaar voorafgaand aan het jaar dat bovenaan in de kolom vermeld staat, hetzij 2014 en 2015 op 13/02/2017.

Figuur 5 herneemt dezelfde waarden, namelijk het aantal stedenbouwkundige vergunningen en het aantal geproduceerde houtbouwwoningen. Hieruit blijkt duidelijk dat de trendlijn met betrekking tot de stedenbouwkundige vergunningen daalt tussen 2011 en 2016 in tegenstelling tot de trendlijn van het aantal houtbouwwoningen die over dezelfde periode een stijging vertoont.

Figuur 5. Aantal stedenbouwkundige vergunningen, aantal houtbouwwoningen per jaar en lineaire trend voor elk van deze parameters.

Renovaties, uitbreidingen, optoppingen (RUO)

Het marktaandeel van RUO in houtbouw schommelt van jaar tot jaar zoals weergegeven in tabel 2.

Het is belangrijk te vermelden dat de statistieken betreffende de RUO die door de Algemene Directie Statistiek verstrekt worden – (http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/bouw_industrie/bouwvergunning/), betrekking hebben op aangevraagde stedenbouwkundige vergunningen. In heel wat gevallen wordt voor zeer kleine oppervlaktes geen vergunning aangevraagd. Bovendien zijn er in de statistieken betreffende de RUO geen afzonderlijke cijfers beschikbaar voor uitbreidingen en optoppingen. Dit soort verbouwingen zit vervat in de algemene cijfers voor renovaties waar ook aanvragen voor heel andere verbouwingen in zitten, zoals een nieuwe raamopening bijvoorbeeld!

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stedenbouwkundige vergunningen, woongebouwen – RUO	28 866 ⁴	27 106 ⁴	26 558 ⁵	27 244 ⁵	27 437 ⁶	28 183 ⁶
Aantal RUO in houtbouw (totaal aantal geproduceerde woningen)	667	888	638	815	769	1 050
Uitvoer	19	185	20	20	5	47
Percentage RUO in houtbouw in België ((totaal – uitvoer)/RUO)	2,24 %	2,59 %	2,33 %	2,92 %	2,78 %	3,56 %

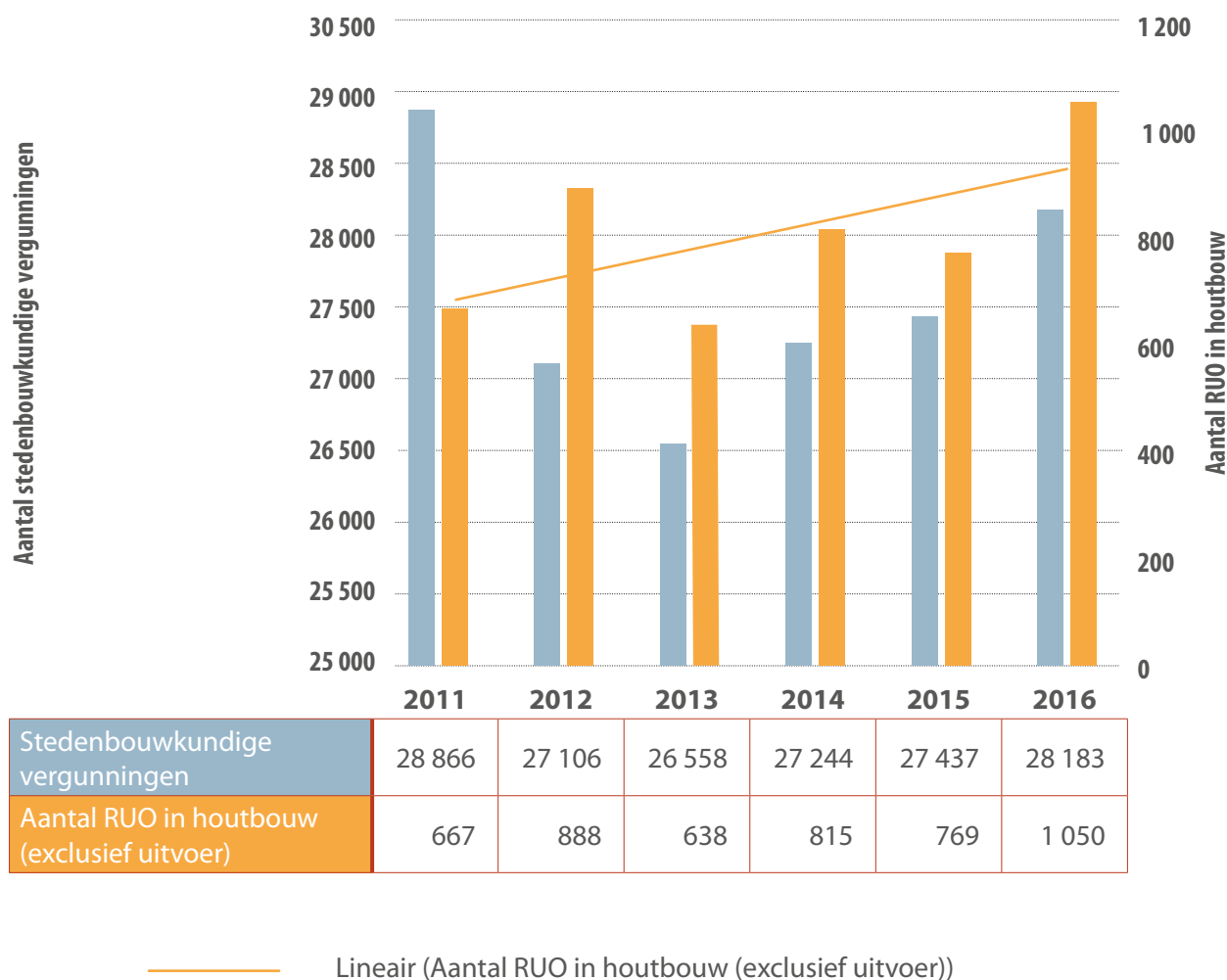
Tabel 2. Aantal stedenbouwkundige vergunningen voor RUO voor woongebouwen en percentage RUO in houtbouw van het totaal aantal uitgereikte stedenbouwkundige vergunningen.

⁴ Cijfers van het jaar voorafgaand aan het jaar dat bovenaan in de kolom vermeld staat, hetzij 2010 en 2011 op 28/12/2012.

⁵ Cijfers van het jaar voorafgaand aan het jaar dat bovenaan in de kolom vermeld staat, hetzij 2012 en 2013 op 28/01/2015.

⁶ Cijfers van het jaar voorafgaand aan het jaar dat bovenaan in de kolom vermeld staat, hetzij 2014 en 2015 op 13/02/2017.

Figuur 6 illustreert de evolutie van het aantal stedenbouwkundige vergunningen en het aantal RUO in houtbouw. Een trendlijn wordt enkel voor de RUO weergegeven vermits de evolutie van de stedenbouwkundige vergunningen voor RUO geen rechtlijnig verloop kent. Deze figuur toont een duidelijke stijging van de RUO in houtbouw. Vanaf 2013 loopt deze evolutie evenwijdig met de trend van de stedenbouwkundige vergunningen.

Figuur 6. Aantal stedenbouwkundige vergunningen, aantal RUO in houtbouw per jaar en lineaire trend voor de RUO in houtbouw.

Net als voor de nieuwbouwwoningen is 2016 een recordjaar. De drempel van 3% werd inderdaad overschreden en het aantal gerealiseerde RUO is nooit zo hoog geweest.

3%

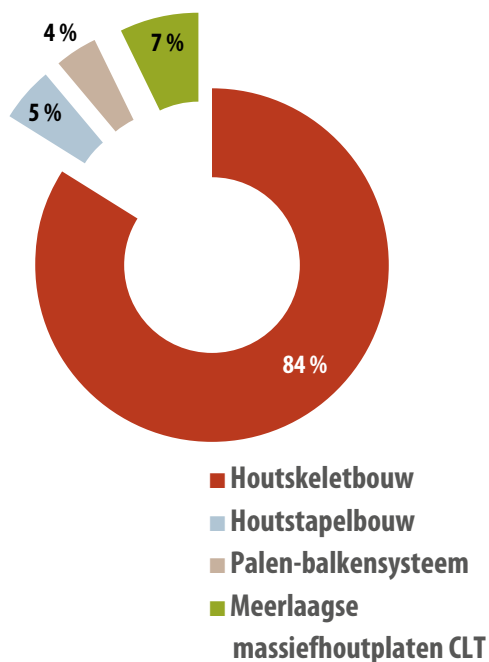
De houtbouwsystemen

De houtbouwbedrijven werken volgens één of (in enkele zeldzame gevallen) meerdere van de 4 belangrijkste houtbouwsystemen.

Deze systemen zijn:

- houtskeletbouw;
- houtstapelbouw;
- palen-balkensysteem;
- meerlaagse massiefhoutplaten (gelijmde of genagelde CLT – Cross Laminated Timber of kruislagenhout)

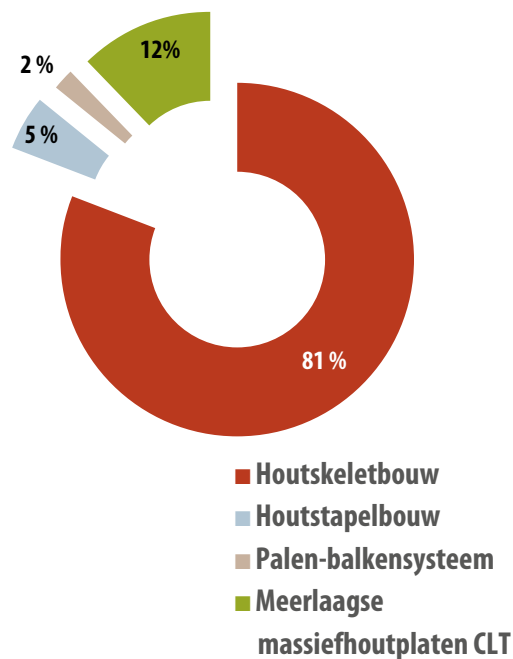
In nieuwbouw

Figuur 7. Verdeling van de belangrijkste houtbouwsystemen voor nieuwbouw in 2016

De percentages voor het jaar 2015 zijn vrij identiek aan de cijfers vermeld in figuur 5.

Voor de RUO

Figuur 8. Verdeling van de belangrijkste houtbouwsystemen voor RUO in 2016

De voorgaande enquêtes hadden aan het licht gebracht dat houtskeletbouw voor RUO in meer dan 90% van de gevallen werd gebruikt. Sinds 2015 is een duidelijke stijging van het gebruik van meerlaagse massiefhoutplaten CLT bij de RUO op te merken. Dit systeem vertegenwoordigde in 2016 immers meer dan 12% van de houtbouwsystemen terwijl het marktaandeel van CLT in 2014 slechts 5% bedroeg.

3 | Niet-residentiële gebouwen in houtbouw

De bedrijven werden ook bevraagd over het aantal niet-residentiële gebouwen zoals bijvoorbeeld sporthallen, scholen, landbouwloodsen, openbare gebouwen, ... en de totale oppervlakte aan houtwanden dat hierin verwerkt werd.

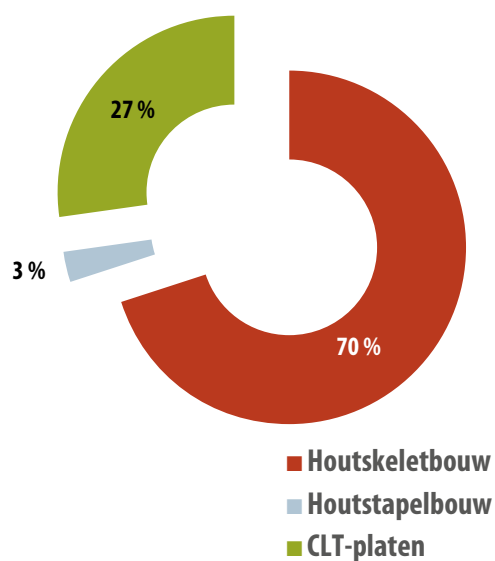
Deze informatie werd niet opgevraagd in de vorige enquêtes en dus zijn er enkel cijfers beschikbaar voor de jaren 2015 en 2016.

Ter vergelijking : de totale oppervlakte aan houtbouw wanden voor 2016 komt overeen met de oppervlakte van 16 voetbalvelden of 695 tennisterreinen!

	2015	2016
Aantal gebouwen	145	170
Uitvoer	3	7
Oppervlakte van de wand	89 9562 m ²	136 112 m ²
Superficie Export	3 512 m ²	8 547 m ²

Tabel 3 . Aantal niet-residentiële gebouwen, uitvoer en wandoppervlakte, in België en in het buitenland door Belgische bedrijven.

Figuur 9 toont aan dat het aandeel van houtskeletbouw daalt ten voordele van meerlaagse massiefhoutplaten CLT die op het vlak van karakteristieken en prestaties beter aangepast zijn aan de omvang van niet-residentiële gebouwen.

Figuur 9. Verdeling van de belangrijkste houtbouwssystemen voor niet-residentiële gebouwen.

4 | Het gebruik van natuurlijke isolatiematerialen

In samenwerking met de Cluster Eco-Construction werd aan de bouwbedrijven gevraagd of ze natuurlijke isolatiematerialen toepasten. Onderstaande tabel geeft de voornaamste materialen en hun toepassingspercentages wanneer het bouwbedrijf ecologische materialen gebruikt.

Materialen	Percentage
Cellulose	43.48
Houtvezel	41.55
Hennep	5.8
Stro	5.8
Schapevool	2.9
Kurk	0.48

Tabel 4. Belangrijkste materialen wanneer het bouwbedrijf ecologische materialen toepast

5 | De tewerkstelling in de houtbouwbedrijven

De tewerkstelling in de houtbouwbedrijven heeft zowel betrekking op bedienden als op arbeiders. Deze informatie maakte geen deel uit van de vragenlijst die de voorgaande jaren aan de bedrijven werd voorgelegd. We hebben dus geen vergelijkingspunt. We kunnen slechts een lichte stijging vaststellen van 5 loontrekkenden in 2016 ten opzichte van het aantal in 2015.

	2015	2016
Aantal loontrekkenden	1 768	1 773

Tabel 5. Aantal loontrekkenden in de houtbouwbedrijven

Het PDF-document met de enquêteresultaten is beschikbaar op de website van Hout Info Bois via volgende link:

<http://www.houtinfo Bois.be/nl/tools/downloads/>

Voor meer informatie kunt u steeds terecht op het nummer 02 219 27 43 of via mail ter attentie van h.frere@houtinfo Bois.be

© Hout Info Bois

Deze enquête werd uitgevoerd in nauwe samenwerking met het Office Économique Wallon du Bois

www.oewb.be

OFFICE
ÉCONOMIQUE
WALLON | du **BOIS**

hout bois
info